

31989L0552

17.10.1989

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

L 298/23

DYREKTYWA RADY

z dnia 3 października 1989 r.

w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich, dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej

(89/552/EWG)

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 57 ust. 2 oraz art. 66,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾,we współpracy z Parlamentem Europejskim ⁽²⁾,uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

zgodnie z postanowieniami Traktatu cele Wspólnoty obejmują tworzenie coraz ściślejszej unii między narodami Europy, działanie na rzecz bliższych stosunków pomiędzy państwami należącymi do Wspólnoty, gospodarczego oraz społecznego postępu w tych państwach poprzez podejmowanie wspólnych działań mających na celu eliminację barier dzielących Europę, zapewnienie stałej poprawy warunków życia narodów, a także ochronę i umacnianie pokoju i wolności;

Traktat przewiduje utworzenie wspólnego rynku obejmującego zniesienie wszelkich przeszkód w swobodnym przepływie usług pomiędzy Państwami Członkowskimi oraz powstanie systemu chroniącego przed zniekształcaniem konkurencji na wspólnym rynku;

programy ponadgraniczne nadawane za pomocą różnych technologii są jednym ze sposobów dążenia do osiągnięcia celów Wspólnoty; należy przyjąć środki umożliwiające przejście od ryn-

ków krajowych do wspólnego rynku produkcji i dystrybucji programów oraz określić warunki uczciwej konkurencji bez uszczerbku dla funkcji użyteczności publicznej pełnionej przez telewizję;

Rada Europy przyjęła Europejską konwencję o telewizji ponadgranicznej;

Traktat przewiduje przyjęcie dyrektyw w sprawie koordynacji przepisów prawnych w celu ułatwienia podejmowania działalności na własny rachunek;

nadawanie programów telewizyjnych stanowi, w zwykłych okolicznościach, usługę w rozumieniu Traktatu;

Traktat przewiduje swobodny przepływ wszelkich rodzajów usług świadczonych za wynagrodzeniem, niezależnie od ich treści kulturalnych lub innych oraz bez ograniczeń w stosunku do obywateli Państw Członkowskich posiadających siedzibę w państwie Wspólnoty innym niż państwo, w którym znajdują się odbiorcy usług;

prawo to, dotyczące nadawania i rozpowszechniania usług telewizyjnych, jest także szczególnym odzwierciedleniem ogólnej zasady Wspólnoty, a mianowicie wolności wyrażania opinii, o której mowa w art. 10 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, ratyfikowanej przez wszystkie Państwa Członkowskie; z tego powodu wydawanie dyrektyw dotyczących nadawania i rozpowszechniania programów telewizyjnych musi zapewnić ich swobodny przepływ w świetle postanowień wyżej wymienionego artykułu oraz podlegać wyłącznie ograniczeniom określonym w ust. 2 tego samego artykułu oraz art. 56 ust. 1 Traktatu;

⁽¹⁾ Dz.U. C 179 z 17.7.1986, str. 4.

⁽²⁾ Dz.U. C 49 z 22.2.1988, str. 53. oraz Dz.U. C 158 z 26.6.1989.

⁽³⁾ Dz.U. C 232 z 31.8.1987, str. 29.

przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne w Państwach Członkowskich w zakresie podejmowania działalności przez nadawców programów telewizyjnych oraz operatorów telewizji kablowych zawierają rozbieżne przepisy, a niektóre z nich mogą zakłócać swobodny przepływ programów w ramach Wspólnoty oraz przyczynić się do zniekształcenia konkurencji na wspólnym rynku;

zgodnie z postanowieniami Traktatu należy znieść wszelkie takie ograniczenia swobody świadczenia usług nadawczych we Wspólnocie;

zniesieniu ograniczeń winna towarzyszyć koordynacja właściwych przepisów prawnych, zmierzająca do ułatwienia wykonywania danej działalności zawodowej oraz, ogólniej, swobody przepływu informacji i poglądów w ramach Wspólnoty;

w konsekwencji jest konieczne, a zarazem wystarczające, aby nadawanie wszelkich programów telewizyjnych było zgodne z przepisami prawa obowiązującymi w Państwie Członkowskim, z którego są nadawane;

niniejsza dyrektywa określa minimalne zasady niezbędne dla zapewnienia swobody nadawania programów; nie wpływa ona zatem na odpowiedzialność Państw Członkowskich i ich organów w zakresie czynności organizacyjnych — w tym systemu koncesjonowania, zezwoleń administracyjnych, opodatkowania i finansowania, a także treści programowych; umożliwi to utrzymanie rozwoju kulturalnego Państwa Członkowskiego niezależnego od innych oraz zachowanie różnorodności kulturowej we Wspólnocie;

w ramach wspólnego rynku konieczne jest, by wszelkie programy nadawane w ramach Wspólnoty oraz przeznaczone do odbioru na terytorium Wspólnoty, a w szczególności programy przeznaczone do odbioru w innym Państwie Członkowskim, winny być zgodne z prawem Państwa Członkowskiego, z którego pochodzą, dotyczącym nadawania programów przeznaczonych do powszechnego odbioru w tym Państwie Członkowskim oraz z przepisami niniejszej dyrektywy;

wymóg, by Państwo Członkowskie, z którego pochodzą programy, odpowiadało za zgodność programów z prawem krajowym objętym niniejszą dyrektywą, uznaje się za wystarczający na gruncie prawa wspólnotowego do zapewnienia swobodnego przepływu programów bez konieczności zastosowania wtórnej kontroli w Państwie Członkowskim, które jest odbiorcą programu; jednakże, w drodze wyjątku oraz w ściśle określonych warunkach, Państwo Członkowskie, które jest odbiorcą programu, może tymczasowo zawiesić retransmisję programów telewizyjnych;

Państwo Członkowskie musi przeciwdziałać wszelkim działaniom mogącym zagrozić swobodzie przepływu oraz wymianie

handlowej programów telewizyjnych, a także działaniom mogącym prowadzić do tworzenia pozycji dominującej nadawcy, stanowiącej ograniczenie pluralizmu i swobody nadawania informacji telewizyjnych oraz całemu sektorowi wymiany informacji;

niniejsza dyrektywa, ograniczając się do określenia zasad nadawania programów telewizyjnych, nie wpływa na obecne lub przyszłe działania harmonizacyjne Wspólnoty, w szczególności zaspokajają obowiązkowe wymogi dotyczące ochrony konsumenta oraz uczciwej konkurencji i transakcji handlowych;

niemniej jednak konieczna jest koordynacja, aby ułatwić osobom oraz przedsiębiorstwom produkującym programy o treściach kulturowych rozpoczynanie i prowadzenie działalności;

minimalne wymogi dotyczące wszelkich publicznych lub prywatnych programów telewizyjnych w ramach europejskich produkcji audiowizualnych były środkiem promowania produkcji, niezależnej produkcji oraz rozpowszechniania tych programów we wspomnianej branży oraz stanowią dopełnienie dla innych instrumentów sprzyjających realizacji tego samego celu, które zostaną lub zostały już zaproponowane;

w związku z powyższym należy propagować powstanie rynków o odpowiedniej wielkości dla produkcji telewizyjnych w Państwach Członkowskich, gwarantujących zwrot z inwestycji nie tylko poprzez ustanowienie wspólnych zasad otwierających rynki krajowe, lecz także poprzez popieranie produkcji europejskiej, jeśli jest to możliwe, oraz zapewnienie, przy zastosowaniu właściwych środków, jej większościowego udziału w programach telewizyjnych w Państwach Członkowskich; w celu umożliwienia kontroli stosowania tych zasad Państwa Członkowskie będą składać Komisji sprawozdania z wykorzystania proporcji zarezerwowanych w niniejszej dyrektywie dla utworów europejskich oraz niezależnych produkcji; w celu obliczenia tych proporcji należy uwzględnić szczególną sytuację Republiki Grecji oraz Republiki Portugalii; Komisja musi przedstawiać sprawozdanie każdego Państwa Członkowskiego do wiadomości innych, którym towarzyszyć będzie, jeśli to konieczne, opinia uwzględniająca w szczególności postęp w stosunku do lat ubiegłych, udział audycji premierowych w programie, szczególne warunki funkcjonowania nowych stacji telewizyjnych oraz szczególną sytuację państw o niskich zdolnościach produkcyjnych w dziedzinie programów audiowizualnych lub ograniczonych obszarach językowych;

w tym celu należy zdefiniować pojęcie „utwory europejskie”, nie ograniczając możliwości określenia przez Państwa Członkowskie bardziej szczegółowych definicji dotyczących nadawców podlegających ustawodawstwu tych Państw Członkowskich zgodnie z art. 3 ust. 1, stosownie do przepisów prawa wspólnotowego oraz celów niniejszej dyrektywy;

ważne jest poszukiwanie nowych instrumentów oraz procedur zgodnych z przepisami prawa wspólnotowego w celu propagowania realizacji tych celów, mając na uwadze przyjęcie stosownych środków zachęcających do podejmowania działalności oraz rozwoju europejskiej produkcji audiowizualnej i jej rozpowszechniania, szczególnie w państwach o niskich zdolnościach produkcyjnych lub ograniczonych obszarach językowych;

krajowe systemy pomocy na rzecz rozwoju produkcji europejskich mogą być stosowane, o ile są one zgodne z prawem wspólnotowym;

zarezerwowanie, o ile jest to potrzebne, określonej proporcji programów dla produkcji niezależnych, stworzonych przez producentów niezależnych od nadawców, będzie działać stymulująco na powstawanie nowych źródeł produkcji telewizyjnych, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw; w ten sposób powstaną nowe możliwości wykorzystania zdolności twórczych oraz możliwości zatrudnienia w zawodach kulturotwórczych i pracowników w sferze kultury; definicja niezależnego producenta przyjęta przez Państwa Członkowskie winna uwzględnić ten cel poprzez odpowiednie uwzględnienie małych i średnich producentów oraz zezwalać na udział finansowy filii produkcyjnych instytucji telewizyjnych;

niezbędne jest wdrożenie w Państwach Członkowskich środków zapewniających wpływ określonego czasu pomiędzy pierwszym pokazem kinowym i telewizyjnym danego utworu;

w celu opracowania bardziej aktywnej polityki wspierania danego języka Państwa Członkowskie mogą wprowadzić bardziej szczegółowe lub ostrzejsze zasady na podstawie kryteriów językowych, o ile będą one zgodne z zasadami Wspólnoty oraz nie będą dotyczyły retransmisji programów powstałych w innym Państwie Członkowskim;

w celu zabezpieczenia pełnej i właściwej ochrony interesów konsumentów jako widzów programów należy określić pewne minimalne zasady i standardy w odniesieniu do reklamy telewizyjnej, a Państwa Członkowskie muszą zachować prawo określania bardziej szczegółowych bądź bardziej restrykcyjnych przepisów lub w pewnych okolicznościach do nakładania odrębnych warunków na nadawców telewizyjnych znajdujących się pod ich jurysdykcją;

zgodnie z prawem Wspólnoty oraz w odniesieniu do programów przeznaczonych jedynie do odbioru na terytorium danego Państwa Członkowskiego, które nie mogą być odbierane, pośrednio bądź bezpośrednio, w jednym lub kilku innych Państwach Członkowskich, Państwa Członkowskie muszą mieć możliwość określania odrębnych warunków emisji reklam oraz wprowadzania różnych kwot reklamowych w celu ułatwienia emisji tych programów;

konieczne jest wprowadzenie zakazu reklamy telewizyjnej papierosów oraz wyrobów tytoniowych, w tym także pośrednich form reklamy, które choć nie wymieniają bezpośrednio nazw wyrobów tytoniowych, mają na celu ominięcie zakazu reklamy tych produktów poprzez używanie nazwy gatunku, symboli i innych

wyróżniających cech wyrobów tytoniowych lub nazwy firmowej przedsiębiorstwa, którego główna lub najbardziej znana działalność polega na produkcji i sprzedaży tych wyrobów;

konieczne jest także wprowadzenie zakazu reklamy telewizyjnej produktów leczniczych i zabiegów leczniczych dostępnych jedynie na receptę w Państwie Członkowskim, ustawodawstwu którego podlega nadawca, oraz ścisłych kryteriów reklamy wyrobów alkoholowych;

w świetle rosnącego znaczenia sponsorów w finansowaniu programów należy określić zasady dotyczące sponsorowania;

należy wprowadzić zasady ochrony fizycznego, umysłowego oraz moralnego rozwoju małoletnich w programach i reklamie telewizyjnej;

pomimo faktu, iż nadawcy są zobowiązani do zapewnienia rzetelnego i prawdziwego przedstawiania faktów w programach, ważne jest jednakże, by byli zobowiązani w szczególności do gwarantowania prawa do odpowiedzi lub równoważnych środków, tak by każda osoba, której uzasadnione interesy zostały naruszone w emitowanym programie, mogła skutecznie dochodzić swoich praw poprzez prawo do odpowiedzi lub zastosować inne środki zaradcze,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

Definicje

Artykuł 1

Do celów niniejszej dyrektywy:

- a) „nadawanie programów telewizyjnych” oznacza pierwotną emisję przewodową lub bezprzewodową, w tym także transmisję satelitarną, w formie kodowanej bądź niekodowanej, programów telewizyjnych przeznaczonych do powszechnego odbioru. Pod tym określeniem rozumie się także przesyłanie programów pomiędzy nadawcami w celu ich powszechnej emisji. Termin ten nie obejmuje usług komunikacyjnych zajmujących się dostarczaniem informacji lub innych treści na indywidualne zapotrzebowanie, takich jak: usługi telefaksowe, elektroniczne banki danych oraz inne podobne usługi;
- b) „reklama telewizyjna” oznacza wszelką formę ogłoszeń emitowanych za opłatą lub inną formą wynagrodzenia bądź w celach promocyjnych przez przedsiębiorstwa prywatne bądź publiczne, mających związek z ich działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub zawodową oraz mających na celu promocję towarów i usług, również w dziedzinie handlu nieruchomościami, a także prawa i obowiązki, w zamian za zapłatę.

Niezależnie od celów art. 18 nie wyklucza to bezpośrednich odpłatnych ofert publicznych względem sprzedaży, kupna lub wynajmu produktów oraz świadczonych usług;

- c) „kryptoreklama” oznacza przedstawianie za pomocą słów lub obrazów towarów, usług, nazwy, marki lub działalności producenta towarów bądź osoby świadczącej usługi w programach, gdzie przedstawianie takie jest zamierzoną czynnością nadawcy, mającą pełnić funkcję reklamy oraz wprowadzać odbiorców w błąd co do charakteru tej prezentacji. Takie przedstawianie jest uznane za zamierzone w szczególności wówczas, gdy jest wykonywane za zapłatą lub wynagrodzeniem;
- d) „sponsorowanie” oznacza wszelkiego rodzaju wpłaty przekazane przez prywatne lub publiczne przedsiębiorstwo nieprowadzące działalności związanej z nadawaniem programów telewizyjnych bądź produkcją utworów audiowizualnych na rzecz finansowania programów telewizyjnych w celu promocji własnej firmy, znaku towarowego, wizerunku, działalności bądź produktów.

swoim zamiarze ograniczenia retransmisji w celu przeciwdziałania kolejnym naruszeniom;

- d) konsultacje prowadzone przez Komisję z Państwem Członkowskim, z którego transmitowany jest program, nie doprowadziły do polubownego rozwiązania w terminie 15 dni od powiadomienia, o którym mowa w lit. c) powyżej, a domniemane naruszenia trwają nadal.

Komisja czuwa nad zgodnością ograniczenia retransmisji z prawem wspólnotowym. Komisja może zwrócić się do zainteresowanego Państwa Członkowskiego o zniesienie ograniczenia retransmisji w trybie natychmiastowym, jeśli narusza ono prawo Wspólnoty. Przepis ten nie wpływa na zastosowanie procedury, środków prawnych lub sankcji nakładanych przez Państwo Członkowskie na nadawcę, który podlega jego ustawodawstwu z tytułu naruszeń, o których mowa powyżej.

3. Niniejsza dyrektywa nie stosuje się do programów telewizyjnych przeznaczonych do odbioru wyłącznie w państwach niebędących Państwami Członkowskimi i nieodbieranych bezpośrednio i pośrednio w jednym lub więcej Państwach Członkowskich.

ROZDZIAŁ II

Przepisy ogólne

Artykuł 2

1. Każde Państwo Członkowskie zapewnia, iż wszelkie programy telewizyjne emitowane przez:

- nadawców podlegających ustawodawstwu tego państwa,
- nadawców, którzy nie podlegając ustawodawstwu żadnego z Państw Członkowskich, wykorzystują częstotliwość lub pojemność satelitarną przyznaną przez to państwo lub stację dosyłową do satelity, zlokalizowaną na terytorium tego Państwa Członkowskiego,

są zgodne z przepisami dotyczącymi programów przeznaczonych do powszechnego odbioru w tym Państwie Członkowskim.

2. Państwa Członkowskie zagwarantują swobodę odbioru i nie będą ograniczać retransmisji na swoim terytorium programów telewizyjnych nadawanych z innych Państw Członkowskich z powodów, które zostały objęte przepisami niniejszej dyrektywy. Państwa Członkowskie mogą tymczasowo ograniczyć retransmisję programów telewizyjnych, jeśli spełnione są następujące warunki:

- a) program telewizyjny nadawany z innego Państwa Członkowskiego w sposób jawny, w stopniu poważnym i ciężkim narusza art. 22;
- b) w okresie poprzednich 12 miesięcy nadawca co najmniej dwukrotnie naruszył te same przepisy;
- c) dane Państwo Członkowskie powiadomiło nadawcę oraz Komisję na piśmie o domniemanych naruszeniach oraz o

Artykuł 3

1. Państwa Członkowskie mogą wprowadzić bardziej szczegółowe lub surowsze przepisy w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą w odniesieniu do nadawców podlegających ustawodawstwu danego Państwa Członkowskiego.

2. Państwa Członkowskie zapewnią, poprzez zastosowanie odpowiednich środków w ramach własnego ustawodawstwa, stosowanie przepisów niniejszej dyrektywy przez nadawców podlegających ustawodawstwu tego Państwa Członkowskiego.

ROZDZIAŁ III

Promocja dystrybucji i produkcji programów telewizyjnych

Artykuł 4

1. Państwa Członkowskie zapewnią, wtedy gdy jest to możliwe do zrealizowania i za pomocą odpowiednich środków, aby nadawcy telewizyjni zarezerwowali utworom europejskim, w rozumieniu art. 6, większości łącznego czasu nadawania programu, z wyłączeniem czasu przeznaczonego na nadawanie wiadomości, wydarzeń sportowych, gier, reklamy i usług teletekstowych. Mając na uwadze odpowiedzialność nadawcy wobec odbiorców w zakresie informacji, edukacji, kultury oraz rozrywki, proporcja ta powinna być osiągnięta stopniowo, z zastosowaniem odpowiednich kryteriów.

2. Jeżeli nie jest możliwe osiągnięcie proporcji zgodnie z ust. 1, należy przyjąć niższą, jednakże nie powinna ona być niższa niż średnia dla danego Państwa Członkowskiego w 1988 r.

W przypadku Republiki Greckiej oraz Republiki Portugalskiej rok 1988 zastępuje się rokiem 1990.

3. Od dnia 3 października 1991 r. co dwa lata Państwa Członkowskie będą składać Komisji sprawozdanie ze stosowania niniejszego artykułu oraz art. 5.

Sprawozdanie to będzie zawierać w szczególności dane statystyczne dotyczące osiągnięcia proporcji, o której mowa w niniejszym artykule oraz art. 5, dla każdego z programów telewizyjnych podlegających ustawodawstwu danego Państwa Członkowskiego, przyczyny nieuzyskania tej proporcji w indywidualnych przypadkach oraz podjęte lub ustanowione środki mające na celu umożliwienie osiągnięcia wymaganej proporcji.

Komisja poinformuje inne Państwa Członkowskie oraz Parlament Europejski o wspomnianych sprawozdaniach oraz, jeśli to konieczne, wyda opinię dotyczącą sprawozdania. Komisja zapewni stosowanie niniejszego artykułu oraz art. 5 zgodnie z postanowieniami Traktatu. Komisja może uwzględnić w wydawanej przez siebie opinii postęp osiągnięty w stosunku do lat ubiegłych, udział audycji telewizyjnych emitowanych po raz pierwszy w programie, szczególne uwarunkowania w przypadku nowych nadawców programów telewizyjnych oraz specyficzną sytuację państw o niskich zdolnościach produkcyjnych w dziedzinie programów audiowizualnych lub ograniczonych obszarach językowych.

4. Rada dokona oceny wdrożenia niniejszego artykułu na podstawie sprawozdania Komisji oraz towarzyszących im projektów nowelizacji, jeśli okażą się potrzebne, nie później niż pod koniec piątego roku od daty przyjęcia niniejszej dyrektywy.

W tym celu sprawozdanie Komisji będzie uwzględniać, na podstawie informacji dostarczonych przez Państwa Członkowskie, zgodnie z ust. 3, rozwój rynku Wspólnoty oraz sytuację międzynarodową.

Artykuł 5

Państwa Członkowskie zapewnią, wtedy gdy jest to możliwe do zrealizowania i za pomocą odpowiednich środków, aby nadawcy zarezerwowali co najmniej 10 % czasu nadawania programu lub, wedle uznania Państwa Członkowskiego, co najmniej 10 % budżetu programowego dla utworów europejskich wyprodukowanych przez producentów niezależnych od nadawców, z wyłączeniem czasu przeznaczanego na nadawanie wiadomości, wydarzeń sportowych, gier, reklamy i usług teletekstowych. Mając na uwadze informacyjne, edukacyjne, kulturalne oraz rozrywkowe zadania nadawcy wobec odbiorców, proporcja ta będzie osiągnięta stopniowo, z zastosowaniem odpowiednich kryteriów; musi ona zostać osiągnięta także poprzez rezerwowanie odpowiedniego udziału dla utworów nowych, tzn. utworów nadawanych w okresie pięciu lat od daty ich produkcji.

Artykuł 6

1. W rozumieniu niniejszego rozdziału termin „utwory europejskie” oznacza:

- a) utwory pochodzące z Państw Członkowskich Wspólnoty oraz w odniesieniu do nadawców telewizyjnych podlegających ustawodawstwu Republiki Federalnej Niemiec, utwory z terytorium Niemiec, nieobjęte działaniem Ustawy Zasadniczej, o ile utwory te spełniają wymogi ust. 2;
- b) utwory pochodzące z europejskich państw trzecich, które przystąpiły do Europejskiej konwencji o telewizji ponadgranicznej Rady Europy, spełniające wymogi określone w ust. 2;

c) utwory pochodzące z europejskich państw trzecich spełniające wymogi określone w ust. 3.

2. Utwory, o których mowa w ust. 1 litery a) i b), są utworami wyprodukowanymi przez autorów oraz wykonawców zamieszkałych w jednym lub kilku państwach, o których mowa w ust. 1 litery a) i b), o ile spełniają one jeden z następujących trzech warunków:

- a) są wykonane przez jednego lub kilku producentów posiadających siedzibę w jednym lub kilku państwach; lub
- b) produkcja jest nadzorowana i kontrolowana przez jednego lub kilku producentów posiadających siedzibę w jednym lub kilku państwach; lub
- c) udział współproducentów z tych państw w łącznych kosztach produkcji jest większościowy, a współprodukcja nie jest kontrolowana przez jednego lub kilku producentów posiadających siedzibę poza tymi państwami.

3. Utwory, o których mowa w ust. 1 lit. c), są utworami samodzielnymi lub współprodukcjami z producentami posiadającymi siedzibę w jednym lub kilku Państwach Członkowskich, z którymi Wspólnota zawarła umowy dotyczące produkcji w sektorze audiowizualnym zgodnie z procedurami zawartymi w Traktacie, jeśli utwory te są utworami wyprodukowanymi głównie przez autorów oraz wykonawców zamieszkałych w jednym lub kilku państwach europejskich.

4. Utwory, które nie są utworami europejskimi w rozumieniu ust. 1, lecz zostały wyprodukowane głównie przez autorów oraz wykonawców zamieszkałych w jednym lub kilku Państwach Członkowskich, zostaną uznane za utwory europejskie proporcjonalnie do udziału współproducentów ze Wspólnoty w łącznych kosztach produkcji.

Artykuł 7

Państwa Członkowskie zapewnią, by nadawcy podlegający ich ustawodawstwu nie emitowali utworów kinematograficznych przed upływem dwóch lat od ich pierwszej projekcji kinowej w jednym z Państw Członkowskich, o ile nie zostało zawarte odmienne porozumienie pomiędzy właścicielami praw a nadawcami; w przypadku utworów kinematograficznych, zrealizowanych w koprodukcji z nadawcą, okres ten wynosi jeden rok.

Artykuł 8

Państwa Członkowskie mogą, jeżeli uważają to za konieczne ze względu na cele polityki językowej, pod warunkiem przestrzegania prawa wspólnotowego, przyjąć bardziej szczegółowe lub surowsze przepisy, dotyczące w szczególności kryteriów językowych, w odniesieniu do niektórych lub wszystkich programów nadawców telewizyjnych, podlegających ich ustawodawstwu.

Artykuł 9

Przepisy niniejszego rozdziału nie mają zastosowania do programów telewizyjnych przeznaczonych do lokalnego odbioru oraz niewchodzących w skład programu ogólnokrajowego.

ROZDZIAŁ IV

Reklamy telewizyjne i sponsorowanie

Artykuł 10

1. Reklamy telewizyjne powinny być łatwo rozpoznawalnym elementem programu oraz powinny być wyodrębnione z innych elementów programu za pomocą przerywników optycznych oraz/lub akustycznych.

2. Pojedynczo emitowane reklamy powinny być wyjątkiem.

3. W reklamie nie wolno stosować technik podprogowych.

4. Zakazana jest kryptoreklama.

Artykuł 11

1. Bloki reklamowe powinny być emitowane pomiędzy programami. Jeśli przestrzegane są warunki określone w ustępach 2-5, bloki mogą być emitowane w trakcie programu w sposób zapewniający zachowanie integralności oraz wartości programu, uwzględniając naturalne przerwy, czas trwania oraz rodzaj programu, a także nie naruszając uprawnień posiadaczy praw do programu.

2. W przypadku programu składającego się z kilku niezależnych części lub w przypadku programów sportowych bądź podobnych programów zawierających przerwy, reklamy będą nadawane wyłącznie w przerwach lub pomiędzy odrębnymi częściami programu.

3. Nadawanie utworów audiowizualnych, takich jak filmy fabularne lub filmy wyprodukowane dla telewizji (wyłączając cykle, seriale, programy rozrywkowe oraz dokumentalne) może być przerywane raz na 45 minut, jeśli czas trwania programów przekracza 45 minut. Dozwolone jest dodatkowe przerywanie utworu, jeśli zaplanowany czas trwania utworu przekracza o 20 minut dwa lub kilka pełnych okresów 45-minutowych.

4. Programy inne niż te określone w ust. 2 mogą być przerywane przez bloki reklamowe, jeśli pomiędzy kolejnymi przerwami w programie na reklamę upłynęło co najmniej 20 minut.

5. Reklamy nie mogą być nadawane w trakcie trwania emisji obrządków religijnych. Wiadomości i programy publicystyczne, programy dokumentalne, religijne oraz programy dla dzieci nie mogą być przerywane w celu nadania reklamy, jeśli zaplanowany czas ich trwania nie przekracza 30 minut. Jeśli zaplanowany czas trwania tych programów przekracza 30 minut, stosuje się przepisy poprzedniego ustępu.

Artykuł 12

Reklamy telewizyjne nie mogą:

- podważać szacunku dla ludzkiej godności;
- zawierać treści dyskryminujących z powodu rasy, płci lub narodowości;
- obrażać przekonań religijnych ani politycznych;
- zachęcać do postępowania zagrażającego życiu i zdrowiu;
- zachęcać do postępowania szkodzącego ochronie środowiska.

Artykuł 13

Reklama telewizyjna papierosów oraz wyrobów tytoniowych jest zakazana.

Artykuł 14

Zakazana jest reklama telewizyjna produktów leczniczych i zabiegów leczniczych dostępnych jedynie na receptę w Państwie Członkowskim, którego ustawodawstwu podlega nadawca.

Artykuł 15

Reklamy telewizyjne napojów alkoholowych powinny spełniać następujące kryteria:

- nie mogą być specjalnie skierowane do małoletnich, a w szczególności przedstawiać małoletnich spożywających napoje alkoholowe;
- nie mogą łączyć spożywania alkoholu ze zwiększoną wydolnością fizyczną bądź kierowaniem pojazdami;
- nie mogą tworzyć wrażenia, iż spożywanie alkoholu ma pozytywny wpływ na sukces społeczny bądź seksualny;
- nie powinny zawierać stwierdzeń, iż alkohol posiada właściwości lecznicze, jest środkiem stymulującym, uspokajającym lub sposobem rozwiązywania konfliktów osobistych;
- nie powinny zachęcać do nieumiarkowanego spożycia alkoholu bądź przedstawiać abstynencji lub umiarkowanego spożycia w negatywny sposób;
- nie powinny podkreślać wysokiej zawartości alkoholu w napojach alkoholowych jako cechy wpływającej pozytywnie na jakość napoju.

Artykuł 16

Reklamy telewizyjne nie mogą powodować szkód moralnych lub fizycznych u małoletnich. W związku z powyższym powinny spełniać następujące kryteria w celu ochrony małoletnich:

- a) nie powinny bezpośrednio nawoływać małoletnich do nabywania produktów lub usług, wykorzystując ich brak doświadczenia lub łatwowierność;
- b) nie powinny bezpośrednio zachęcać małoletnich do wywierania presji na rodziców lub inne osoby w celu skłonienia ich do zakupu reklamowanych produktów lub usług;
- c) nie powinny wykorzystywać szczególnego rodzaju zaufania małoletnich, jakie pokładają oni w rodzicach, nauczycielach i innych osobach;
- d) nie powinny w nieuzasadniony sposób pokazywać małoletnich w niebezpiecznych sytuacjach.

Artykuł 17

1. Sponsorowane programy telewizyjne powinny spełniać następujące wymogi:

- a) treść i czas nadawania sponsorowanych programów nie może w żadnych okolicznościach podlegać takim wpływom sponsora, by mógł on ograniczyć odpowiedzialność i niezależność redaktorską nadawcy w odniesieniu do programów;
- b) sponsor winien być wyraźnie oznaczony poprzez podanie nazwy oraz/lub logo sponsora na początku oraz/lub na końcu programu;
- c) nie mogą zachęcać do zakupu lub wynajęcia produktów lub usług sponsora lub osoby trzeciej, w szczególności poprzez specjalne promocyjne odniesienia do tych produktów bądź usług.

2. Programy telewizyjne nie mogą być sponsorowane przez osoby fizyczne bądź prawne, których główna działalność polega na produkcji lub sprzedaży produktów lub usług, których reklama jest zabroniona zgodnie z artykułami 13 i 14.

3. Wiadomości i programy publicystyczne nie mogą być sponsorowane.

Artykuł 18

1. Czas nadawania bloków reklamowych nie może przekraczać 15 % dobowego czasu nadawania programu. Udział ten może być zwiększony do 20 %, jeżeli obejmuje on takie formy reklamy, jak bezpośrednia oferta sprzedaży, kupna lub wynajmu produktów lub świadczenia usług skierowana do widzów, przy czym czas trwania okienek reklamowych nie przekracza łącznie 15 %.

2. Czas nadawania bloków reklamowych w trakcie godziny zegarowej nie może przekraczać 20 %.

3. Bez uszczerbku dla przepisu ust. 1 czas nadawania takich form reklamy, jak bezpośrednio oferty sprzedaży, kupna lub wynajmu produktów albo świadczenia usług, skierowane do widzów, nie powinien przekroczyć jednej godziny dziennie.

Artykuł 19

Państwa Członkowskie mogą względem nadawców telewizyjnych podlegających ich ustawodawstwu przyjąć surowsze niż w art. 18

przepisy dotyczące czasu i sposobu nadawania programów w celu pogodzenia popytu na reklamy telewizyjne z interesem publicznym, przy szczególnym uwzględnieniu:

- a) roli telewizji w dostarczaniu informacji, edukacji, kultury i rozrywki;
- b) ochrony pluralizmu informacji i mediów.

Artykuł 20

Bez uszczerbku dla art. 3 Państwa Członkowskie mogą, z zastrzeżeniem przestrzegania prawa wspólnotowego, wprowadzić inne warunki niż warunki określone w art. 11 ust. 2-5 oraz art. 18 w odniesieniu do programów przeznaczonych do odbioru wyłącznie na terytorium danego Państwa Członkowskiego, które nie mogą być odbierane, pośrednio lub bezpośrednio, w jednym lub kilku innych Państwach Członkowskich.

Artykuł 21

Państwa Członkowskie zapewnią, w ramach swojego ustawodawstwa, zastosowanie odpowiednich środków względem programów telewizyjnych, w których nie są przestrzegane przepisy niniejszego rozdziału, w celu zagwarantowania ich przestrzegania.

ROZDZIAŁ V

Ochrona małoletnich

Artykuł 22

Państwa Członkowskie podejmą odpowiednie środki w celu zapewnienia, iż nadawcy podlegający ich ustawodawstwu nie nadają żadnych programów mogących mieć poważny i zarazem szkodliwy wpływ na psychiczny, umysłowy lub moralny rozwój małoletnich, w szczególności programów pornograficznych lub przedstawiających zbędną przemoc. Środki, o których mowa w ust. 1, obejmą także inne programy, które mogłyby negatywnie wpłynąć na rozwój psychiczny, umysłowy lub fizyczny małoletnich, za wyjątkiem okoliczności, w których poprzez dobór odpowiedniego czasu emisji lub zastosowania środków technicznych zapewni się, iż małoletni nie uzyskają dostępu wzrokowego lub słuchowego do tego rodzaju programów.

Państwa Członkowskie zapewnią również, by programy te nie zawierały żadnych treści nawołujących do nienawiści z powodu rasy, płci, religii lub narodowości.

ROZDZIAŁ VI

Prawo do odpowiedzi

Artykuł 23

1. Bez uszczerbku dla innych przepisów prawa cywilnego, administracyjnego bądź karnego, przyjętych przez Państwa Członkowskie, każda osoba fizyczna lub prawna, niezależnie od jej narodowości, której uzasadniony interes, a w szczególności reputacja

oraz dobre imię, zostały naruszone poprzez podanie nieprawdziwych informacji w programie telewizyjnym, musi posiadać prawo do odpowiedzi lub równoważnych środków prawnych.

2. Prawo do odpowiedzi lub równoważnych środków prawnych będzie stosowane w odniesieniu do wszystkich nadawców podlegających ustawodawstwu danego Państwa Członkowskiego.

3. Państwa Członkowskie podejmą środki niezbędne do wprowadzenia prawa do odpowiedzi lub równoważnych środków prawnych oraz określą procedurę postępowania przy ich zastosowaniu. W szczególności Państwa Członkowskie zapewnią odpowiedni termin na udzielenie odpowiedzi, a także wprowadzą procedury umożliwiające właściwe korzystanie z prawa do odpowiedzi lub równoważnych środków przez osoby fizyczne lub prawne zamieszkałe lub posiadające siedzibę w danym Państwie Członkowskim.

4. Wniosek o stosowanie prawa do odpowiedzi lub równoważnych środków może zostać odrzucony, jeśli odpowiedź nie jest uzasadniona na podstawie warunków wymienionych w ust. 1 bądź gdy mogłaby spowodować dokonanie czynów karalnych, wszczęcie postępowania cywilnego wobec nadawcy lub przekroczyć powszechnie przyjęte normy dobrych obyczajów.

5. Zostaną wprowadzone procedury działania umożliwiające rozstrzygnięcie sporów powstałych z tytułu wykonywania prawa do odpowiedzi lub równoważnych środków na drodze sądowej.

ROZDZIAŁ VII

Przepisy końcowe

Artykuł 24

Niniejsza dyrektywa nie wpływa na prawa i obowiązki Państw Członkowskich wynikające z istniejących konwencji dotyczących łączności lub radiofonii i telewizji w dziedzinach niepodlegających koordynacji na mocy niniejszej dyrektywy.

Artykuł 25

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne konieczne do wdrożenia niniejszej dyrektywy nie później niż do dnia 3 października 1991 r. i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

2. Państwa Członkowskie prześlą Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w obszarze objętym niniejszą dyrektywą.

Artykuł 26

Nie później niż pod koniec pięcioletniego okresu, jaki upłynie od daty przyjęcia niniejszej dyrektywy, oraz po upływie kolejnych dwóch lat Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie z wdrożenia niniejszej dyrektywy oraz, jeśli to niezbędne, przedstawi dodatkowe projekty mające na celu dostosowanie przepisów dyrektywy do zmian zachodzących w dziedzinie nadawania programów telewizyjnych.

Artykuł 27

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Luksemburgu, dnia 3 października 1989 r.

W imieniu Rady

R. DUMAS

Przewodniczący